

Vrouwen en onderwijs

>> Samenstelling: Carine Tavernier

In deze rubriek vind je didactisch, roldoorbrekend materiaal bestemd voor alle onderwijsniveaus en het vormingswerk. De boeken en de lespakketten zijn voorzien van een korte beschrijving

Alle vermelde publicaties kan je raadplegen in het documentatiecentrum RoSa

Boeken

Bossé Juliette

Le féminisme et l'enseignement, pour une égalité filles/garçons

Bruxelles: La Ligue de l'Enseignement et de l'Education permanente, 2012.

– 90 p.

Gelijke kansen voor jongens en meisjes in het onderwijs is het centrale thema van deze publicatie. Gelijke kansen met een feministische invalshoek. De vrouwenbeweging ijvert voor een gelijke behandeling van mannen en vrouwen in de maatschappij en dus ook in het onderwijs. Sommige auteurs in deze publicatie menen dat het onderwijs de ongelijkheden tussen jongens en meisjes bestendigt. Zowel in de gehanteerde pedagogische theorieën als in de dagdagelijkse klaspraktijk zitten nog veel genderspecifieke vooroordelen. Zaak is dus om zich bewust te worden van deze mechanismen. Deze publicatie draagt alvast haar steentje hiertoe bij.

> feminisme/onderwijs/gelijke kansen/
jongens/meisjes/België
DII 3f/0149

Boyancé Michel (e.a)

L'éducation à l'âge du "gender":
construire ou déconstruire
l'homme?

Paris: Salvator, 2013. – 124 p.
ISBN 978-2-7067-0981-4

De filosofische bedenkingen over het onderwijs in dit boekje zijn het resultaat van twee congressen gehouden in Frankrijk in 2012. In Frankrijk was er veel te doen over de introductie van elementen uit vrouwenstudies in het

leerprogramma van het secundair onderwijs. De katholieke onderwijszuil organiseerde bovengenoemde congressen om een kritische blik op deze veranderingen te werpen.

> onderwijs/gender/theorieën/filosofie/Frankrijk
DII 3a/0292

Cemea-EP

CemeaAction: manuels scolaires et stéréotypes sexuels: éclairages sur la situation en 2012: étude exploratoire
Bruxelles: Cemea-EP, 2012. – 135 p.

Wat lezen onze kinderen op school? Zijn onze handboeken dragers van stereotiepe denkbeelden over sekserollen? Deze vragen vormden het uitgangspunt om de handboeken die op school gebruikt worden eens nader te bekijken. De onderzoekers beperkten zich tot de handboeken die in het basisonderwijs in Brussel en Wallonië worden gebruikt. Alleen handboeken gepubliceerd door Belgische uitgeverijen en deze van recente datum (geen boeken voor 2008) kwamen in aanmerking voor analyse. Eerste vaststelling: de onderzoekers hadden de indruk dat ze handboeken uit een ver verleden aan het onderzoeken waren in plaats van een recente editie. Uit het hele onderzoek blijkt ook dat de sekserollen in de handboeken nog zeer stereotiep ingevuld worden.

> Onderwijs/basisonderwijs/leermiddelen/stereotypering/gender/sekserollen/gelijke kansen/Wallonie/België/evaluatie

De Bruyckere Pedro, Hulshof Casper

Jongens zijn slimmer dan meisjes en andere mythes over leren en onderwijs
Leuven: LannooCampus, 2013. – 139 p.
ISBN 978-90-815-1637-2

Dit boekje heeft als doel om een grote kuis te houden in de mythes over onderwijs. Mythes die hardnekkig blijven bestaan zonder dat er ook maar bewijs voor is. Voor een goed en vernieuwend

onderwijs is het cruciaal dat men op basis van reële feiten werkt. Maar mensen zijn gewoontebestend en ook een beetje lui (zoals de auteurs opmerken) zodat vele mythen nog steeds geciteerd worden, zelfs in wetenschappelijke werken. Zo blijkt de mythe dat jongens beter zijn in wiskunde dan meisjes omwille van biologische verschillen niet te kloppen. Ook het idee dat meisjes in gescheiden klassen betere resultaten behalen voor wiskunde, kon niet door onderzoek bevestigd worden.

onderwijs/jongens/meisjes/leerprocessen/technologie/man-vrouwverschillen/overheidsbeleid/België
DII 3f/0151

Ringrose Jessica

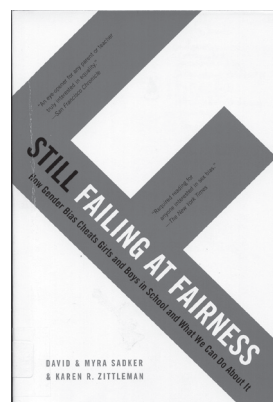
Postfeminist education?: girls and the sexual politics of schooling
London: Routledge, 2013. – 190 p.
ISBN 978-0-415-55749-8

Het postfeministisch discours (overtuiging dat gendergelijkheid voor meisjes en vrouwen reeds gerealiseerd is) meent dat het feminisme 'te ver' is doorgeslagen in zijn gelijkheidsdenken. Theoretici menen dat hierdoor de meisjes de jongens overtroeven en hun agressieve en competitieve eigenschappen ruim baan geven. Hun succes zou ten koste gaan van dat van de jongens. De auteurs onderzoeken hoe deze 'morele paniek' over meisjes een invloed heeft op het onderwijsbeleid en klaspraktijk. In twee hier voorgestelde onderzoeken komen de meisjes zelf aan het woord en vertellen hoe zij met deze beeldvorming over henzelf omgaan.

> gender/onderwijs/feminisme/meisjes/gelijke kansen/overheidsbeleid/agressie/vrouwbeelden/media/seksualiteit/theorieën/Groot-Brittannie
DII 4p/0001

Sadker David, Sadker Myra en Zittleman Karen

Still failing at fairness: how gender bias cheats girls and boys in school and what we can do about it
New York: Scribner, 2009. – 373 p.
ISBN 978-1-4165-5247-5

De auteurs van dit boek zijn bezorgd over de gelijke kansen in het onderwijs. Zij menen dat het huidige Amerikaanse schoolsysteem het seksisme in stand houdt. Het systeem benadeelt niet alleen meisjes, maar ook de jongens. Vroeger was men in onderwijsmiddelen bezorgd over de onderwijskansen van meisjes, dan stonden de slechte leerprestaties van jongens centraal. Nu krijgen we het discours over de verschillende 'hersensbedrading' van jongens en meisjes. Volgens sommigen hebben jongens en meisjes verschillende breinen en moet het onderwijs hier rekening mee houden. Gescheiden onderwijs komt hierdoor weer in beeld. In veel scholen worden aparte lessen voor jongens en meisjes georganiseerd. De auteurs laten een kritisch licht schijnen over deze nieuwe tendens in het onderwijs.

> gender/gelijke kansen/seksisme/onderwijs/basisonderwijs/secundair onderwijs/universiteiten/gescheiden onderwijs/meisjes/jongens/sekserollen/Verenigde Staten
DII 3a/0291

Srimulyani Eka

Women from traditional islamic educational institutions in Indonesia: negotiating public spaces

Amsterdam: Amsterdam University Press, 2012. – 184 p.

ISBN 978-90-8964-421-3

Vrouwen in Indonesië worden sinds het begin van de twintigste eeuw toegelaten tot de pesantren (een islamitisch internaat). Zij komen hier om de koran te bestuderen. In een pesantren gelden enigszins andere normen. Om maar iets te noemen vrouwen mogen geen lange broek dragen in een pesantren terwijl andere Indonesische vrouwen dat wel kunnen. Ook heerst er een striktere scheiding tussen mannen en vrouwen dan in de rest van de Indonesische samenleving. Naast de studie van de koran worden ook andere vakken onderwezen en krijgen vrouwen mee hoe een moslima zich hoort te gedragen. Hoe vrouwen erin slagen om toch binnen de hen toegemeten marges invloed te verwerven kan u hier lezen.

> onderwijs/gender/islam/internaten/
Indonesië
DIII4h/0007

Van Houte Hilde e.a.

Zin in wetenschappen, wiskunde en techniek: leerlingen motiveren voor STEM

Leuven: Acco, 2013. – 232 p.

ISBN 978-90-334-9195-5

Nog veel te weinig meisjes en jongens kiezen voor de vakken wiskunde, techniek en wetenschappen. Hoe kan je jongeren aanzetten om voor deze studierichtingen te kiezen? De samenstellers van dit boek zijn op zoek gegaan naar educatieve methodes die de interesse, motivatie en nieuwsgierigheid van jongens en meisjes in de leeftijd van acht tot zestien jaar kunnen stimuleren. Het boek richt zich naar leraren in het basisonderwijs en lager secundair onderwijs en biedt hen werkvormen en methoden die hun effectiviteit bewezen hebben en de leerprestaties doorgaans significant verbeteren.

> onderwijs/wetenschap/techniek/wiskunde/studiekeuze/meisjes/jongens/
België
DII 3f/0150

Whitehead Stephen, Talahite Anissa, Moodley Roy

Gender and identity: key themes and new directions

Ontario: Oxford University Press, 2013.

– 358 p.

ISBN 978-0-19-544490-2

'Gender and identity' is een uitgebreide introductie tot de begrippen gender en identiteit. Het is een handig werkinstrument voor studenten en lesgevers om mee aan de slag te gaan. Gender is geen vaststaand gegeven maar wordt vormgegeven in een sociale en politieke context. In een wereld die alsmaar globaler en diverser wordt zal dat ook zijn impact hebben op de invulling van het begrip gender. Elk hoofdstuk begint met het formuleren van de beoogde leerdoelen en sluit af met een samenvatting van de leerstof. Doorheen de hoofdstukken worden case studies gepresenteerd van mensen die binnen een bepaalde culturele en sociale omgeving de invloed van gender op hun dagelijks leven ervaren. Het maakt de theorieën over gender meteen aanschouwelijk.

> gender/identiteit/theorieën/feminisme/leermiddel/universiteiten
FII p/0626

Zalewski Marysia

Feminist international relations: exquisite corpse

London: Routledge, 2013.- 169 p.

ISBN 978-0-415-44922-9

Een wel bijzonder handboek over feminisme en internationale politiek. De auteur heeft ervoor gekozen om niet een traditioneel academisch handboek met netjes afgebakende hoofdstukken te schrijven. Het zijn eerder kortere stukjes, vignettes zoals ze het noemt, die vertrekken van het alledaagse leven. Haar inspiratie haalt ze niet alleen uit academische boeken maar ook uit de vorm en inhoud van kunst, poëzie en populaire media.

> feminisme/internationale betrekkingen/theorieën/leermiddel/universiteiten
FII b/1310

Tijdschriftartikelen

Practice mothers

> Signs, vol. 38, nr. 2, winter 2013
> universiteiten/zorgvakken/opvoeding/moederschap/Canada/20e eeuw

Maar zes vrouwen in bestuur UHasselt

> Het Belang van Limburg, 8 maart 2013
> besturen/universiteiten/België

Ouders zijn schuld van slechte schoolprestaties zoon

> De Morgen, 26 maart 2013
> leerachterstand/onderwijs/jongens/ouders/onderzoek

"Meer vrouwelijke professoren nodig"

> Het Belang van Limburg, 6 april 2013
> hoogleraren/universiteiten/België

Girls run the world? Caught between sexism and postfeminism in school/Pomeranz Shauna, Raby Rebecca en Stefanik Andrea

> Gender & Society, vol. 27, nr. 2, april

2013, p. 185-207

> onderwijs/meisjes/seksisme/femini-
nism/Canada/ervaringen

wijs/ervaringen/wetenschap/techno-
logie/België

Organizational and interactional influences on preadolescent girls' body image in Los Angeles/Rauscher Lauren, Kauer Kerrie en Wilson Bianca D.M.

> Gender & Society, vol. 27, nr. 2, april 2013, p. 208-230

> meisjes/vrouwenlichaam/gezondheid/uiterlijk/attitude/Verenigde Staten

Ook proffen hebben recht op gezinsleven. Vrouw, partner, moeder én professor: onmogelijk?

> De Standaard, 12 april 2013

> hoogleraren/universiteiten/loopbaan/gezin/België

Vrouwen discrimineren? Die luxe hebben we niet.

> De Standaard, 17 april 2013

> universiteiten/loopbaan/België/standpunten

Een beetje opstandigheid. Johanna Westerdijk, de eerste vrouwelijke hoogleraren van Nederland.

> Pandora, februari 2013, p. 18-19

> hoogleraren/Westerdijk Johanna/pioniers/Nederland/20^e eeuw

'Ik ben geen excuustruus'

Anne De Paepe, de verrassende rector van de UGent

> De Standaard, 17 mei 2013

> universiteiten/leidinggevende beroepen/Anne De Paepe/België

Ook de vloer is aan een poetsbeurt toe. Gender aan de universiteit

> De Standaard, 21 mei 2013

> universiteiten/loopbaan/België/standpunten

'Wees niet bang om de enige vrouw in je richting te zijn'. Te weinig meisjes studeren technologie

> Knack, 22 mei 2013

> meisjes/studiekeuze/technisch onderwijs/wetenschappelijk onder-